

[Marianne Jelved]

Jeg vil lige sige, at noget af det selvfølgelig også drejer sig om økonomi, og at Det Radikale Venstre er grundlæggende imod den tankegang, som fremgår af SF's beslutningsforslag om lære- og praktikpladser, nemlig at erhvervs-livet skal kunne betale sig fra det ansvar, som de har – medansvar i hvert fald – for at uddanne vores unge. Det synes jeg er problemet ved den model, SF nævner.

Omkring finansieringen af de videregående uddannelser har Socialdemokratiet gentagne gange anvist en finansieringsmodel, som i Socialdemokratiets egne kredse kaldes fortrængningseffekten. Jeg har selvfølgelig spekuleret på, hvorvidt man kan bruge den, for den lyder smart og nem. Det, der har fået mig til at sætte et stort spørgsmål ved, hvor nem og hvor smart den i virkelighedens verden er, er dels finansministerens mange notater og beskrivelser af netop den problemstilling, hvor finansministeren viser, at en relativt lille del nok kan finansieres via fortrængningseffekten, for at bruge det begreb, men bestemt ikke i det omfang, Socialdemokratiet lægger op til.

Så skal man selvfølgelig også være kritisk over for – jeg havde nær sagt – ens egne ministre, og derfor har jeg spekuleret over, hvordan i alverden det kan være, at Socialdemokratiet ikke fik denne udmærkede idé inden september 1982 og brugte den til at løse problemerne, som jo også var der dengang.

Så vidt jeg husker, var der nogle, der forsøgte at få ideen igennem i 1979 eller 1978 – det var i forbindelse med daginstitutioner og ledige pædagoger – og så vidt jeg husker, var det den daværende socialdemokratiske finansminister, der afviste anvendelsen af fortrængningseffekten. Jeg understreger, at det kun er, så vidt jeg husker – jeg vil gerne bore mere i det, og det kunne man så gøre i et eventuelt udvalgsarbejde.

Tingene er ikke gratis. Vi henviser med stor omhu til Sverige, den ene ordfører efter den anden, endog også ministeren, men jeg har hæftet mig ved, at man finder de ting i Sverige, som passer i ens argumentation lige netop i den sag, man står og forsvarer på talerstolen. Hvis Socialdemokratiet bruger Sverige som model, synes jeg også, de skal bruge modellen hele vejen. Nu ved jeg godt, det ikke var tilfældet i dag, men at det var en reaktion på ministerens svar.

Der er mange gode ideer at hente i Sverige, men det kan ikke nytte noget, vi henter dem enkeltvis og ikke ser dem i den sammenhæng, som de dog indgår i i Sverige, og dér tænker jeg bl.a. på Sveriges arbejdsmarkedspolitik, som er temmelig meget anderledes end den danske.

Jeg tror, regeringen er dybt interesseret i at få overført den arbejdsmarkedspolitik, de har i Sverige, til danske forhold, og det var måske en start i de videre forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det er et spørgsmål til fru Marianne Jelved. Hun siger, at Det Radikale Venstre er imod, at erhvervs-livet kan betale sig fra deres forpligtelse til at oprette praktikpladser.

Jeg vil gerne spørge: Hvordan ønsker Det Radikale Venstre så at fastholde erhvervs-livet på deres forpligtelse?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Nu skal det ikke gå hen og udvikle sig til et historisk studium, men fru Marianne Jelved stillede et konkret spørgsmål om, hvorfor den tidligere socialdemokratiske finansminister i 1981–82 ikke ønskede at anvende fortrængning som baggrund for løsning af uddannelsesmæssige problemer.

Det gjorde vi rent faktisk, fru Marianne Jelved. I ungdomsgarantiforslaget, som den daværende socialdemokratiske regering havde til debat i Folketinget, og som delvis blev gennemført, var fortrængningseffekten en del af finansieringsgrundlaget for oprettelsen af den ungdomsgaranti, som den socialdemokratiske regering ønskede.

Men nu skal vi også se på det, fru Marianne Jelved siger, som noget positivt. Det positive er, at jeg kunne forstå på fru Marianne Jelved, at fru Marianne Jelved har fået tilsagn fra finansministeren om, at vi nu kunne inddrage fortrængningseffekten i hvert fald til en del af finansieringen af løsningen af uddannelseskapa-citetsproblemet, og det vil vi meget, meget gerne høre mere om, det vil vi meget gerne bidrage til, så vi i fællesskab kunne finde frem til den øvrige del af finansieringen.

Vi har nemlig stødt panden totalt mod en afvisning fra den daværende finansminister, men